

I dette nummer af GBinformation er temaet byggeleder- og distriktsingeniørmødet, som blev holdt i Ilulissat i perioden 6.-13. februar 1991.

I det følgende kan du læse om mange af de emner (i alfabetisk orden) som vi nåede at behandle på en uge, hvor alle interesseret og ivrigt arbejdede hårdt fra morgen til sen aften for at nå igennem dagsordenen.

Deltagere:

Fra Grønland:

Nanortalik	Byggeleder	Per Correll
Qaqortoq	Distriktsingeniør	Birge Ravn
Paamiut	Byggeleder	Johannes P. Jørgensen
Nuuk/BAL	Bygge- og anlægschef	Jens Chr. Madsen
Nuuk/BAL	Afdelingsingeniør	Frederik Mogensen
Nuuk/BAL	Afdelingsarkitekt	Niels Grønkjær
Nuuk	Distriktsingeniør	Esben Beck
Maniitsoq	Byggeleder	Kim Grimstrup
Sisimiut	Distriktsingeniør	Axel E. Hansen
Qasigiannqut	Byggeleder	Jørgen Malta-Muller
Ilulissat	Distriktsingeniør	Leif Frank Hansen
Qeqertarsuaq	Byggeleder	Niels Kylllesbech
Uummannaq	Byggeleder	Svend-Erik Hansen
Upernavik	Byggeleder	Jes Kim Hansen

Fra København:

BGA	Afdelingsingeniør	Chr. J. Falkenberg
BGS	Afdelingsingeniør	Daavinnguaq Olsen
BGA/GLG	Sektionsingeniør	Per Willaume-Jantzen
BGA/UDU	Sektionsingeniør	Sigurd Nielsen
BGA/BGV	Sektionsingeniør	Arne Iuul
BGA/BGV	Maskinmester	Preben Madsen
BGA/GLG	Teknisk assistent	John Hornbøll
	Konsulent	Niels Ove Kyvsgaard

I stedet for at lave et traditionelt mødereferat har vi valgt en form, hvor omtalen af de forskellige punkter skulle indeholde budskaber til så mange som muligt i organisationen - enten holdningsmæssige, principielle eller konkrete.

Endelig kommer emnerne i GBinformations alfabetiske emneoversigt ved årets slutning, hvorfor det i fremtiden vil være nemt at finde tilbage, hvis hukommelsen i en given situation skulle finde på at svinge lidt.

Velkommen
til

Byggeleder/
Distriktsingeniør
møde

1991.

ADMINISTRATION AF BOHAVEFLYTNINGER

Timeforbruget under denne aktivitet tidsregistreres under artsnr. 2980, men bemærk, at afregningen for ydelsen ikke sker efter anvendte timer, men derimod som udskrivning af underentreprenørens fakturabeløb tillagt et salær på 8%.

Nuuk er dog en undtagelse, idet vi her har en fast pris på p.t. kr. 800,- pr. flytning.

BRAND- OG STORMSKADEFORSIKRING

Det er normalt bygherren, der tegner brand- og stormskadeforsikring for bygge- og anlægsopgaver gældende for byggeperioden.

GB skal sikre, at forsikring tegnes i tide, og dokumentation skal foreligge fra bygherre/forsikringssekskab inden arbejdet indledes.

Opgaver for Grønlands Hjemmestyre er omfattet af Hjemmestyrets "katastrofeforsikringsordning" (om-, til- og nybygning), og GB/BGT har ansvar for, at der sker anmeldelse på særlig blanket til Økonomidirektoratet/Nuuk. Når der foreligger kvittering fra forsikringsselskabet til BGT, er der forsikret mod brand-, storm-, vand- og eksplosionsskade med en selvrisiko på 1 mio. kr. pr. skade.

Kun i ganske særlige tilfælde skal der tegnes yderligere forsikring ved arbejder med øget risiko. (F.eks. ved sprængning tæt på eksisterende anlæg og ved havnearbejder).

Ved statsarbejder (f.eks. sundhedsvæsen og retsvæsen) tegnes der normalt ikke forsikring, idet staten er selvforsikrende. Bygherren's accept bør indhentes.

Ved kommunale arbejder tegner pågældende kommune forsikring, men BGT bør sikre sig, at det sker.

Ved BSU, kap.II-lån påhviler det pågældende kommune at tegne forsikring, men BGT bør sikre sig, at det er sket.

Ved ombygninger skal der ske anmeldelse til ejerens forsikring.

Private bygherrer skal normalt selv tegne forsikring, og ved ombygninger skal ejeren foretage anmeldelse til sit forsikringsselskab.

BREV TIL VVS-ENTREPRENØRER M.FL.

Gennem de senere år har der fra BGV's side været udfoldet ihærdige bestræbelser - og ført mange forhandlinger med VVS grossister for at opnå størst mulige rabatter.

Disse bestræbelser har nu resulteret i ganske fordelagtige tilbud og betydelige rabatter fra grossistfirmaerne.

BGV er derfor i de fleste tilfælde nu fuldt konkurrencedygtige på VVS-markedet i Grønland.

I konsekvens heraf og i forbindelse med den almindelige afmatning i bygge- og anlægssektoren ophører tidligere private leverandører og lokale mestre da også i stigende grad med selv at lagere VVS-produkter, og mestrene betjener sig i mange tilfælde i stedet af BGV's lagre.

Dette giver os bedre muligheder for i fremtiden at kontrollere rimeligheden i entreprenørernes pris i forbindelse med bl.a. regningsarbejder.

På byggeleder-distriktsingeniør-mødet kunne BGV fremlægge eksempler på, at VVS-entreprenører tog op til det dobbelte af vore udsalgspriser for VVS-artikler leveret i forbindelse med regningsarbejder.

På den baggrund blev det på mødet besluttet, at vort kontrolprisgrundlag for VVS-materialer fremover vil blive baseret på de til enhver tid gældende lagerpriser hos Grønlands Byggevesen.

(De såkaldte P-3 priser er priser, der jævnligt revideres og udsendes af grossisterne i Danmark til VVS-mestrene.)

Endvidere blev det besluttet, at der ved regningsarbejder administreret af Grønlands Byggevesen fremover ikke vil blive godkendt mesterpriser på VVS-materialer, der ligger over de til enhver tid gældende VVS-lagerpriser hos Grønlands Byggevesen. (Også her er der tale om P-3 priserne.)

Byggetjenesterne vil i nærmeste fremtid blive anmodet om at meddele dette til rådgivende firmaer og entreprenører i de enkelte byer, ligesom UDU vil medtage bestemmelserne i fremtidige udbudsbetingelser.

BYGGEADMINISTRATION OG KREDIT

Grønlands Byggevesen forvalter byggeadministrationen ud fra det princip, at vi på bygherrerens vegne betaler udgifter til rådgivere, entreprenører og leverandører, hvorefter vi løbende skal mellemregne således afholdte udlæg med bygherrerne.

Den løbende mellemregning betyder i praksis, at der sker afregning en gang om måneden, jf. GB meddelelse A 90.004 af 20. maj 1990.

Der kan derfor nok være grund til her at forstærke, at Grønlands Byggevesen ikke kan yde bygherrerne kreditter, fordi vi ikke har bevillingsmæssig dækning til slige aktiviteter.

Det fremgår også af GB meddelelse nr. A 90.001 af 20. maj 1991, at alle vore aktiviteter har som forudsætning, at der er bevilling eller rekvisition.

BYGNINGSREGISTRERING

Timeforbruget for denne opgave skal for fremtiden tidsregistreres under:

Artsnr. 3710 Bygningsregistrering.

Tidligere har der været registreret under artsnr. 2503, Opgaver for GFU, men da timerne for bygningsregistrering ikke skal videregives til GFU, er der oprettet ovennævnte artsnr. under den hovedgruppe, hvor vi registrerer opgaver, der dækkes af bevillinger.

På mødet blev det præciseret, at ansvaret for registrering af bygninger og lejligheder i Grønland ligger hos Grønlands Forundersøgelser, mens vor andel er at betragte som en serviceydelse.

Omfanget af serviceydelsen kan læses af nævnte GTO cirkulære nr. 2.088 af 12. marts 1987.

Det skal dog her præciseres, at det er byggetjenestens ansvar, at tildeling af B-nr. fungerer i den enkelte by. Det betyder, at byggetjenesten skal påse - i de byer, hvor opgaven er overdraget kommunen - at kommunen vitterlig tildeler de nye bygninger et nummer efter cirkulærets intensjoner.

Hvis de kommuner, som har fået overdraget opgaven, ikke løser den opgave godt nok, er det BGT's opgave at rette op på skavankerne, som i sin yderste konsekvens kan betyde, at BGT må tage opgaven tilbage til sig selv.

Byggetjenesterne har med brev af 21. januar 1991 modtaget forskellige forholdsregler direkte fra Grønlands Forundersøgelser (GFU).

GB's ledelse vil indskærpe overfor GFU's ledelse, at GB alene har instruktionsbeføjelsen overfor byggetjenesterne.

DEPOSITUM VED BSU-VURDERINGER PÅ BYGDER

Forinden BSU tager stilling til f.eks. et BSU-reparationslån, skal der foreligge en vurdering. Flere byggetjenster har det problem i forbindelse med bygder, at enten ejeren eller kommunen ikke altid vil acceptere, at et passende antal opgaver samles før en rejse foretages, således udgifter til sejlads/helikoptertransport og arbejdsydelse kan fordeles til flere rekvirenter. Problemet forstærkes af, at udgiften til vurdering først kan blive en del af en BSU-sag, såfremt lån opnås. D.v.s. at udgiften til en vurdering skal afholdes af rekvirenten.

Som rekvirent bør udelukkende accepteres ejeren og ikke kommunen. Ejeren skal derfor underskrive en rekvisition med et realistisk skøn over udgiften og erlægge et depositum, hvilket hovedkontoret vil orientere Boligdirektoratet om.

På grund af problemer med at træffe ejerne på bygderne hjemme kan det blive nødvendigt at inddrage bygderådsformand og/eller kommunalbestyrelsesmedlem fra bygden for at opnå ejerens underskrift.

For at holde udgifterne på et rimeligt niveau bør bygdebesøg omfatte en række opgaver, således udgifter kan fordeles på flere opgaver. I de tilfælde, hvor en rekvirent ikke kan vente på, at der indgår flere opgaver, skal vedkommende alligevel have oplyst et overslag over udgifterne, hvis det samme besøg kunne have omfattet et passende antal sager.

DRIFTSVIRKSOMHEDERNE

I disse forandringstider også for driftsvirksomhederne, kunne der være en og anden, som i et svagt øjeblik kunne blive i tvivl om, hvor mange kræfter han skulle lægge i driftsvirksomhederne, når de alligevel på et tidspunkt i en overskuelig fremtid overgår til andre.

På mødet gav vi alligevel hinanden håndslag på, at vi vil forvalte driftsvirksomhederne, som om vi i al evighed skulle beholde dem, så vi til hver en tid tilstræber de optimale betingelser for de gunstigste resultater for alle grene af driftsvirksomhederne.

Efterkommerne skal ikke kunne påstå, at de fra os overtog områder, som var dårligt forvaltede.

EFTERUDDANNELSE

Det er et stort ønske fra byggeledere og distriktsingeniører, at byggetjenesternes medarbejdere bliver undervist i bygge- og entrepriseadministration. Der er et øget behov i øjeblikket på grund af den skete opretning af byggeadministrationen, og såvel denne som entrepriseadministrationen lider under de hyppige personaleudskiftninger.

Politik

Som hidtil vil GB udbyde kurser til medarbejdere i byggetjenesterne - fortrinsvis i Grønland.

Der tilstræbes et årligt kursus pr. medarbejder. Kursernes indhold er primært rettet mod byggetjenesternes administrative og faglige arbejdsområde.

F.eks. Sprængning
VVS
Beton
Kvalitetssikring
Bygningsjura
Mødeteknik
Referat- og forhandlingsteknik

Ønsker om specielle fagligt betonedede kurser i Danmark skal ligeledes have relevans i forhold til GB. Deltagelse i sådanne kurser bør fortrinsvis ske i tilslutning til ferie i Danmark.

Kurser i organisation og ledelse for distriktsingeniører og byggeledere samt for Hovedkontorets og Danmarksafdelingens ledergrupper søges fremover fortrinsvis holdt i Grønland, dels i tilslutning til byggeleder- og distriktsingeniørmøder og dels som selvstændige seminarer.

Det regnes for afgørende, at ønsker om kurser er vendt mod opgaver, som er en naturlig del af byggetjenesternes hverdag. Kursusmidlerne har ikke en sådan størrelse, at GB kan tillade sig at bidrage til efteruddannelse, der ligger uden for GB's virksomhed.

Der er nedsat et efteruddannelsesudvalg med sektionsingeniør Per Willaume-Jantzen som formand og med distriktsingeniør Esben Beck og sektionsingeniør Janus Køster som medlemmer fra Grønland. Fra Danmarksafdelingen er bygningskonstruktør Steen Holmgaard Jørgensen medlem.

ENTREPRENØRERS SIKKERHEDSSTILLELSER

Dette emne har gennem nogen tid givet anledning til uklarheder rundt omkring blandt vore medarbejdere i Byggevesenet og emnet blev da også drøftet indgående på mødet.

På denne baggrund skal vi derfor i det følgende op-ridse GB's politik og gældende praksis omkring sikkerhedsstillelser, garantier og frigivelse af disse m.v. samt garantier i form af tilbageholdelse i a conto-udbetalinger.

For bedre at kunne forstå problematikken er det nok gavnligt kort at redegøre for nogle begreber og for nogle af de mest markante forskelle omkring behandling af sikkerhedsstillelser og garantier m.v. i forbindelse med entreprisekontrahering i henholdsvis Danmark og Grønland.

Vi skelner mellem to former for sikkerhedsstillelser og/eller garantier.

Nemlig:

- Entreprenørens sikkerhedsstillelse forud for arbejdets påbegyndelse

Denne sikkerhed udgør almindeligvis 10% af enterprisesummen og stilles typisk som bankgaranti, kautionsforsikring, deponering af bankbog eller oprettelse af påtegnet bankkonto.

Denne sikkerhedsstillelse kaldes ofte i daglig tale for den "forudstillede sikkerhed".

- Tilbageholdelse i a conto-udbetalinger

Denne tilbageholdelse udgør 10% af de løbende a conto-udbetalinger og foretages indtil der ialt er tilbageholdt 5% af enterprisesummen.

Denne tilbageholdelse kaldes ofte for nemheds skyld for "5%-garantien", idet den jo tilsidst udgør ialt 5% af enterprisesummen.

De to begreber er kendt af de fleste fra AB-72.

I Danmark benyttes ved entreprisekontrahering som regel begge former for sikkerhed samtidig. Altså både "forudstillet sikkerhed" og "5%-garanti".

Denne sikkerhedsform benyttedes også tidligere i Grønland og benyttes stadigvæk af og til, når vi ved større entrepriser eller ved specialentrepriser entrerer med tilkaldte danske entreprenørfirmaer.

I Grønland derimod benytter vi overfor lokale og mellembys grønlandske entreprenørfirmaer kun den ene af de to former for sikkerhed.

Altså enten:

"Forudstillet sikkerhed"

eller

"Tilbageholdelse i a contoubetalinger"

men .

aldrig begge dele samtidig.

Ved benyttelse af "tilbageholdelse i a contoubetalinger" som eneste garanti i et grønlandsk entrepriseforhold skal vi dog tilbageholde 10% i samtlige a contoubetalinger, således at det samlede tilbageholdte beløb ialt udgør 10% af entreprisensummen.

Det vil sige, at der reelt er tale om en 10% garanti, som vi så naturligvis ikke længere kan kalde for "5%-garantien".

Lempelsen omkring garanti- og sikkerhedsstillelser i Grønland skyldes, at man af samfundsmæssige hensyn fortsat i nogen grad ønsker at lette de økonomiske vilkår for lokalt etablerede entreprenørvirksomheder.

Frigivelse af sikkerhedsstillelser og garantier

I Danmark frigives "5%-garantien" iflg. AB-72 når entreprisen er afleveret fri for mangler, medens "den forudstillede sikkerhed" først frigives ved afhjælpningsperiodens udløb 1 år efter afleveringsdatoen.

I Grønland frigav vi før i tiden ofte større eller mindre dele af sikkerhedsstillelsen eller det tilbageholdte beløb (10%-garantien) ved afleveringen og vi havde således kun begrænsede midler til rådighed i tilfælde af, at der opstod skader eller blev afsløret skjulte mangler eller fejl i løbet af garanti-perioden.

Disse frigivelser eller nedskrivninger af garantier og sikkerhedsstillelser var dengang også et led i bestræbelserne på at lette de økonomiske vilkår for de grønlandske entreprenører.

Op gennem 60- og 70-erne viste det sig imidlertid, at misbrug, byggeboom og byggesjusk i stigende grad gav problemer med færdiggørelse af byggerier og anlæg.

Derfor besluttede man i det daværende GTO i 1980 at ophøre med at frigive eller nedskrive garantier- og sikkerhedsstillelser, før afhjælpningsperiodens udløb.

Denne beslutning står stadig ved magt og skal praktiseres i Grønlands Byggevæsen.

Det vil sige:

Frigivelse af garantier og sikkerhedsstillelser af enhver art sker principielt først ved afhjælpningsperiodens udløb.

På trods af beslutningen fra 1980 og jævnligt tilbagevendende drøftelser og præciseringer af reglerne forekommer der beklageligvis stadig tilfælde, hvor garantier og sikkerhedsstillelser nedskrives eller frigives allerede ved afleveringen.

Dette skyldes formentlig, at nogle af vore medarbejdere og sagsbehandlere enten ikke kender bestemmelsen fra 1980, eller også at de fejlfortolker eller har glemt dens eksistens.

Resultatet er, at visse entreprenører jævnligt og med henvisning til tidligere praksis forsøger at presse vore medarbejdere og især de nyansatte til at frigive eller nedskrive garantier og sikkerhedsstillelser allerede ved afleveringen.

Denne pression vil som nævnt især blive forsøgt udøvet over for vore nye medarbejdere, og der vil typisk blive henvist til eksempler fra andre byer.

Den grønlandske arbejdsgiverforening har imidlertid ved et nyligt afholdt årsmøde i Kangerlussuaq/S.STR. tilkendegivet, at man fuldt ud kender bestemmelserne fra 1980.

Dette kendskab blev bekræftet derved, at man fra arbejdsgiverforeningens side forespurgte vor repræsentant på mødet om mulighederne for eventuelt at gennemføre reglerne fra tidligere.

I grundlaget for vor byggeadministration, det være sig FBG 79, SB-vejledning, "Byggeadministration" og "Udbud og Tilsyn", er emnet om garantier og sikkerhedsstillelser detaljeret beskrevet.

Men vi må erkende, at grundlagsmaterialet efter strukturændringerne generelt trænger til en gennemgribende revision og opsummering.

Dette vil blive gennemført i den nærmeste fremtid og der vil blive suppleret med GB-meddelelser, således at ingen af vore medarbejdere skal kunne være i tvivl om byggevæsenets regler og praksis.

Men selvom vi får alle disse ting bragt på plads, kan der stadig opstå tvivlstilfælde, og der vil stadig være entreprenører, der ved forskellige former for pression vil forsøge at skaffe sig fordele, som de ikke er berettiget til, og i sådanne situationer tilråder vi fortsat vore medarbejdere at indhente råd og vejledning enten hos BAL i Nuuk eller hos DKA.

ENTREPRISEFORSIKRING/ALL-RISK FORSIKRING

Særlig risikofyldte opgaver kan kræve udvidet forsikringsdækning.

Omfang af forsikring, samt hvem der tegner forsikring, skal altid aftales med bygherren og såvidt muligt fremgå af udbudsmaterialet af hensyn til ensartet tilbudsgrundlag.

Ved tegning af entrepriseforsikring skal der typisk tages stilling til følgende:

Hvem dækker?

Hvor dækkes?

Hvad dækkes?

Hvornår dækkes?

Hvilke genstande dækkes? (anlæg, bygninger, maskiner etc.)

Hvilke undtagelser?

Forsikringssum?

Selvrisiko?

Hjemmestyrets "katastrofeforsikringsordning" giver mulighed for supplerende dækning. Der skal i givet fald rettes henvendelse til Kgl. Brand, men anmeldelsesblanket skal ligeledes fremsendes til Økonomidirektoratet/Nuuk. Entrepriseforsikringen's præmie skal være reguleret i overensstemmelse med allerede gældende dækning fra "katastrofeforsikring".

Alternativt kan der indhentes tilbud fra andre forsikringssselskaber.

Det er imidlertid GHS's holdning, at påtage sig selvrisiko i vid udstrækning.

Tvivlsspørgsmål bør forelægges GB's ledelse.

FAKTURERINGSGRUNDLAG FOR TEKNIKERTIMER ANVENDT TIL REKVIREREDE OPGAVER.
(TIDSREGISTRERING HOVEDGRUPPE 2)

Lederen af byggetjenesten har som sektionslederen i Danmarksafdelingen ansvaret for, at der hver måned sker en manuel regningsudskrivning af timer, som er registreret under hovedgruppe 2 - driftsbevilgede og rekvirerede opgaver (til videredebitering).

Grundlaget for udskrivning af faktura til rekvirenten skal derfor hver måned afleveres af lederen af byggetjenesten til fælleskontoret sammen med aflevering af tidsregistreringen.

Paradigma for faktura vil blive udarbejdet og sendt ud til byggetjenesterne.

For god ordens skyld skal bemærkes, at timer under artsnr. 24XX (opgaver for BGV) regningsudskrives ved en intern overførsel. Desuden har timer under artsnr. 2980 (administration af bohaveflytning) en særlig ordning. (Læs iøvrigt om dette under punktet: "Administration af bohaveflytninger" i dette nummer af GBinformation.)

FERIEPLANLÆGNING

Det er et tilbagevendende problem, at afviklingen af ferier i byggetjenesterne klumper sig sammen i sommermånederne.

Der er fuld forståelse for, at flertallet af medarbejdere ønsker ferie om sommeren, men det forudsætter, at byggetjenestens arbejdsopgaver kan varetages og forløbe planmæssigt uden afløsning. Der skal således planlægges med- og tages højde for, at man kan afløse hinanden. Kan dette ikke lade sig gøre på grund af fratræden eller ved helt specielle opgaver, kan UDU træde til med afløsning. Dette skal i givet fald være klart aftalt i god tid forud.

Ved ønsker om ferier i sommermånederne har medarbejdere med skolesøgende børn 1. prioritet til ferie i skolernes sommerferie. Øvrige medarbejdere må således afholde ferie i forhold til dette.

Ved ferieplanlægningen er det fortsat vigtigt, at der forløber nær 12 måneder mellem ferierejserne. Ønske om tidligere afholdelse af ferie skal godkendes.

KUN ET AP-NUMMER PR. KONTRAKT

Det er forekommet, at der er indgået entreprisekontrakter gældende for flere AP-numre.

Uanset at det af den ene eller den anden grund anses for hensigtsmæssigt, må det ikke forekomme, idet vor byggeadministration netop er opbygget til styring pr. AP-sag.

Altså, kun et AP-nummer pr. entreprisekontrakt.

LOYALITET OVERFOR OVERORDNEDE BESLUTNINGER

I omstillings- og udviklingsprocessen, som Sanaartortitsiviit gennemløber i disse år, er et af målene at nå frem til en virksomhedskultur, hvor alle i organisationen føler sig forpligtet af overordnede beslutninger.

Sanaartortitsiviit har en organisation, hvor Bygge- og anlægsledelsen sidder i Nuuk tæt på Hjemmestyrets politiske system. Byggetjenesterne befinder sig i 14 byer tæt på de kommunale instanser, og endelig har vi en Danmarksafdeling, som sidder 4000 km væk.

Denne tredelte - geografisk uhyre spredte organisation - rummer i sig selv kimen til forskellige holdninger til de problemstillinger, som vi bliver stillet overfor i hverdagen.

Imidlertid er det nu - som aldrig før - vigtigt, at alle i organisationen har de samme slædespor at bevæge sig ud ad - hvor fristende andre slædespor end kan forekomme.

Men vi er klar over, at de rette slædespor kun kan findes, hvis de har været diskuteret frit, så mål er forstået og accepteret. Derved kan alle føle sig loyale overfor beslutningerne, og Bygge- og anlægsledelsen kan i Nuuk fremføre tingene med vægt, fordi de ved, at der er dækning i organisation for det, de siger.

Den tredelte organisation med placeringer langt fra hinanden giver vanskelige vilkår for den frie diskussion blandt alle medarbejdere. Vi har derfor benyttet Kollekolle møderne, mødet på Højstrupgaard i november 1990 og senest byggeleder- og distriktsingeniørmødet i Ilulissat til at drøfte en lang række overordnede emner, som er vigtige for organisationen at have fælles holdninger til.

Vi føler, at vi på disse møder har kunnet diskutere frit. Alle har været interesserede og aktive og har fremført synspunkter, som kunne bidrage til forståelsen for, hvorfor vi i bestemte situationer må gøre, som vi gør.

Når talen falder på bygge- og anlægsadministrationen føler vi f.eks., at der nu er forståelse, accept og loyalitet i organisationen, når vi siger, at bygge- og anlægsopgaver, som hovedregel skal udbydes i offentlig licitation i fagentrepriser.

Bygge- og anlægsledelsen kan i Nuuk i det politiske system fremføre synspunkterne med ophøjet ro vel vidende, at der ikke kommer en boomerang, hverken fra byggetjenesterne eller Danmarksafdelingen.

På samme måde kunne vi sige om vor holdning til at styre udførelsen af bygge- og anlægsopgavers økonomi på A-overslag, og at budgetændringer ikke gennemføres, uden at de har været forelagt bygherrerne.

Kun på den måde kan vi arbejde os frem til at blive opfattet som en troværdig og professionel organisation. I den forbindelse er det vigtigt at huske, at vi er en del af Hjemmestyret, og at vi skal arbejde for det grønlandske samfund på Hjemmestyrets præmisser.

Det skal dog ikke forhindre os i langt hen ad vejen at yde service overfor andre. Men en ting har vi også fået kvittering for på Højstrupgaard og i Ilulissat: Vi har så mange strukturelle problemer selv, at vi ikke kan gå ind og løse andres lignende problemer.

Det kan f.eks. ikke hjælpe noget, at en kommune vil have os til at fravige licitationsreglerne for at få løst nogle af sine restanceproblemer blandt mestrene i byen.

MATERIALEOPLAG PÅ BYGDER

Såfremt der ønskes etableret materialeoplag på en bygd, kan dette kun ske til konkrete sager. Der kan således ikke bestilles og lagres materialer til byggerier og anlæg i en bygd, medmindre der foreligger bevilling.

Der må således ikke som tidligere praktiseret etableres "depoter" som "filialer" af en byggetjenestes lagervirksomhed.

MELLEMTERMINER OG DAGBØDER

Da vore bygherrer i øget omfang involverer sig i spørgsmål om reduktion og frafald af dagbøder, blev problemet drøftet.

Det blev understreget, at tilsynet ved overskridelse af mellemterminer straks skal træffe aftale med de implicerede entreprenører om et revideret arbejdsprogram samt de økonomiske følger heraf. Det er vigtigt, at sagsstyrer/byggetjeneste herefter orienterer bygherren med begrundelse for opnåelse af accept fra bygherren. Sagsstyrer/byggetjeneste kan ikke i tilsvarende omfang som tidligere afhandle og acceptere konsekvenserne af tidsmæssige overskridelser uden orientering - og accept fra bygherrer.

I forbindelse med administration af fagentrepriser blev specielt drøftet spild dage, tidsfristforlængelse og dagbøder for overskridelse af mellemterminer samt dagbøder for overskridelse af afleveringsdato.

Det er opfattelsen, at dagbod for mellemterminer bør frafalde, såfremt sluttermin overholdes, og der iøvrigt ikke foreligger økonomiske krav fra andre entreprenører. Da flere bygherrer ikke er enige i denne opfattelse, er det nødvendigt at begrunde frafald og indhente bygherrens accept.

Det er GB's indstilling, at rettidig aflevering til sluttermin på trods af overskridelser af mellemtermin(er) kræver indsats og solidaritet fra involverede entreprenører. Derfor bør dette komme disse til gode. Men bemærk, FBG'en forudsætter ikke, at mellemtermin skal frafalde, og flere bygherrer har gjort GB ansvarlig for, at dette er sket uden forudgående orientering.

Der henvises iøvrigt til vejledning i "Udbud og Tilsyn" samt i tvivlstilfælde at drøfte aktuelle sager med erfarne kollegaer. Der kan næppe forekomme entreprisproblemer, der ikke tidligere har været genstand for overvejelser i GB.

MESTERTIMEPRISER

Grønlands Byggevesen har på Hjemmestyrets vegne aftale med Grønlands Arbejdsgiverforening om timesatser for regningsarbejder.

De aftalte mestertimepriser og timesatser for materiel og biler - jf. cirkulærebrev, Gruppe C, afsnit 1 - er således de maksimale beløb, der må betales for ydelserne - vel at mærke også til de mestre, som ikke er medlemmer af Grønlands Arbejdsgiverforening.

Det er kendt, at Grønlands Arbejdsgiverforening har lagt op til forhandling om en ny aftale i stedet for den, der blev indgået den 4. april 1987.

Disse forhandlinger forventes at forløbe i løbet af foråret, men indtil ny aftale kan indgås, er det de hidtidigt gældende satser, som byggetjenesterne skal holde sig til.

OVERSLAG

Den direkte anledning til at tage emnet op var de diskussioner, der - i forbindelse med renoveringssager - har været om, hvad der kan tages med under uforudselige udgifter.

Indledningsvis kan der nok være anledning til at re-
pitere, at vort overslagssystem nøje er beskrevet i prisbøgernes gruppe 001-Alm. bestemmelser for alle fag.

Dette afsnit i prisbøgerne angiver således Sanaartortitsiviits spilleregler for udarbejdelse af C-overslag, B-overslag, ajourført B-overslag, A-overslag og revideret A-overslag.

Af hensyn til den overordnede vurdering af økonomien for de opgaver, som Sanaartortitsiviit administrerer og af hensyn til den enkelte opgaves prismæssige styring kan det ikke ofte nok indskærpes, at vi skal være loyale overfor overslagssystemets spilleregler, som de er beskrevet i det nævnte afsnit i prisbøgerne.

For positionen - Uforudselige udgifter - fremgår det, at positionen skal tages bogstaveligt.

Det er altså kun de udgifter, som på forhånd ikke er til at forudse, som kan ophøjles til at komme ind under denne position.

Alle andre udgifter, som man på forhånd ved kan komme på et eller andet tidspunkt i byggeprocessen, skal placeres i de respektive konkrete positioner, hvor udgiften kan indregnes efter prisbøgernes anvisninger.

Vi kan derfor ikke betegne f.eks. flytteudgifter som uforudselige i forbindelse med renoveringsopgaver.

Vi ved på forhånd, hvis der kommer flytteudgifter, og det vil derfor ikke være i overensstemmelse med vore spilleregler at henføre flytteudgifter til uforudselige udgifter.

Alt ander lige vil der i enhver byggeopgave forekomme uforudselige udgifter i større eller mindre grad.

Derfor siger vore regler, at der ved C- og B-over-slag almindeligvis kan anvendes et tillæg på 10% af håndværkerudgifterne.

Ved A-overslagsberegning siger vore regler, at der beregnes 5% for den dels vedkommende, hvorpå der er tilbud, mens der på den øvrige del beregnes 10%.

Når vi nu er i gang med at indskærpe, kan der nok også blive plads til at henlede opmærksomheden på, at alle overslag skal være påført prisniveau-angivelse.

Der skal vi selvfølgelig også følge de regler, som er beskrevet i prisbøgernes gruppe 001-Alm. bestemmelser for alle fag.

Det vil nok heller ikke overraske nogen i vor organisation, når vi siger, at vi ikke regner flere forhold ind i overslaget end dem, som er kendt på det tidspunkt, hvor overslaget udarbejdes.

Hvis der f.eks. går en rum tid fra overslag til opgavens faktiske udførelse, så må vi revurdere overslaget på det nye tidspunkt.

I renoveringssager har vi oplevet, at der kan gå nogen tid fra overslag til starten på udførelsen.

I de sager, hvor der kan være mistanke om en sådan mulig tidsforskydning, skal vi derfor ikke begynde at tage højde for ekstraudgifter til manglende vedligeholdelse i en tænkt periode af længere eller kortere længde før igangsætningen.

PROJEKTERINGSOPGAVER VED BYGGETJENESTERNE

Det er Sanaartortitsiviits erklærede politik siden reorganiseringens start, at vi i kraft af vor rolle som bygherrerådgiver ikke konkurrerer med de private rådgivende arkitekt- og ingeniørfirmaer på projekteringsopgaver.

Som en konsekvens af denne beslutning har vi også i løbet af 1990 afviklet vor arkitekttegnestue i Danmarksafdelingen.

Byggetjenesterne kan således ikke gå ind i projekteringsopgaver, men ved mindre opgaver vil der dog være en ventil - sålænge arten bliver på et niveau, som svarer til, hvad en bygherre/driftsherre ville rekvirere direkte hos en håndværksmester.

Imidlertid er det også her vigtigt at have for øje, at hovedkontoret skal have dækning i organisationen i udtalelser til det politiske system om, at vi har afviklet Sanaartortitsiviits egenprojekteringsfunktion.

Hvordan skal vi forholde os, når der vises interesse for køb af projekter, som vi tidligere har projekteret.

Når det gælder enfamiliehustypeprojekter er forholdet det, at projekterne tilhører BSU, og at indtægten ved salg af disse projekter skal tilfalde BSU. Se BAL's brev nr. 1381 af 25.03.91.

Når interessen falder på andre projekter, som vi i vor tidligere tilværelse har udformet, skal vi ikke undlade at opkræve betaling, men det må blive op til den aktuelle situation at vurdere den faktiske værdiansættelse.

SAMARBEJDET MED FÆLLESKONTORERNE

Til behandling af dette emne havde vi inviteret fælleskontorleder Jørgen Bovin, Ilulissat, med til at deltage i diskussionen.

Forsamlingen bekræftede de hidtil positive signaler om et godt samarbejde.

Vore forudsætninger for det gode samspil er at læse i GB meddelelse nr. G 90.004 af 20. maj 1990, hvor de principielle samarbejdsrelationer er beskrevet.

Teksten er godt nok skrevet i få ord, men Jørgen Bovin kunne bekræfte, at teksten i sine holdninger helt var dækkende.

Jørgen Bovin kunne viderebringe en stor enighed blandt fælleskontorlederne om, at vi der har de bedste muligheder for et fortsat "lykkeligt liv". Han vil benytte det kommende fælleskontorledermøde i slutningen af april/begyndelsen af maj til at forstærke denne holdning.

GB er iøvrigt inviteret med til mødet, og udover denne forstærkning kunne der nok være grund til at dvæle ved emner som sikkerhedsstillelser og transporter.

SANAARTORTITSIVIITS ORGANISATION I ÆNDRINGSFASEN

Vor ændringsproces foregår i et tempo, som nok kan give en og anden anledning til at fokusere på uhen-sigtsmæssigheder i organisationen, som kan forekomme svære at forstå.

I Nuuk kan det f.eks. forekomme svært at acceptere det logiske i, at bygherren, bygherrerådgiveren og de rådgivende firmaer sidder i Nuuk, mens sagsstyren stadig som funktion befinder sig i Danmarksafdelingen.

Sådan kunne man opremse flere eksempler, men til dem alle er der nok det samme svar, at behov og muligheder ikke altid kan nå sammen.

Gennemførelsen af reorganiseringen er en balance mellem en kvalificeret planlægning og et rimeligt tempo. Det er vigtigt for os, at følgerne af de forskellige ændringer afklares og planlægges ganske nøje, inden vi starter. Det kan til tider føles som om, vi skal kaste os ud fra 10-meter vippen, og så er det meget rart at vide, at der er vand i bassinet.

Til gengæld benytter vi enhver lejlighed til at snakke om problemerne i forsøget på at afmystificere dem.

På sagsstyringsområdet blev der f.eks. i uge 44, 1990 i Nuuk holdt et bygherrerådgiver- og sagsstyrerseminar, hvor BAL/BGP og DKA/SSt havde mulighed for at lære hinanden bedre at kende.

SKADER PÅ HAVNEANLÆG

Sanaartortitsiviit vil arbejde for, at det skal påhvile havnemyndigheden (KNI's handelschefer), i tilfælde af skader på havneanlæg forårsaget af fremmede skibe, at afklare erstatningsansvar overfor skadevolderen.

Vi vil således arbejde for, at havnevedligeholdelseskontoen i disse tilfælde først kan blive aktuel, når alle muligheder for erstatning fra det skib, som har lavet miseres, er udtømte, og at det er KNI, som har ansvaret for disse forhandlinger.

SKILTNING

Ikke alle byer sørger for at få nedtaget eller overmalet gammel skiltning.

Da det er længe siden, vi hed GTO og senere Nuna-Tek, er det på tide at få fjernet disse skilte. Så længe vi ikke selv gør en indsats for at bringe vore gamle firma-navne "ud af verden", kan vi ikke forvente, at vort nye navn vinder indpas.

Derfor sørg for, at vore gamle skilte bliver fjernet nu.

SPRÆNGSTOFFER OG SIKKERHED, HERUNDER KONTROL AF MINØRER

Sanaartortitsiviit's ansvar i forbindelse med indførsel, transport, overdragelse, opbevaring, fremstilling og brug af eksplosivstoffer i Grønland fremgår af Bekendtgørelse nr. 12 af 21.jan.1986 udsendt af daværende Ministeriet for Grønland.

Bekendtgørelsen er fortsat gældende i henhold til paragraf 27 i Hjemmestyrets Landstingsforordning nr. 9 af 19. december 1986 om forebyggelse og bekæmpelse af ildebrand.

Som det fremgår af bekendtgørelsens paragraf 8, ligger det lokale ansvar for tilsyn med overholdelse af de i bekendtgørelsen nævnte sikkerhedsanvisninger og tekniske forskrifter hos lederen af byggetjenesten.

Vi tog på mødet hinanden i ed på, at det er et ansvar, som vi til stadighed vil tage meget alvorligt.

Alle bestemmelser er vigtige, men på mødet var vi særlig opmærksomme på opbevaring, salg og udlevering samt tilbagekøb af sprængstoffer. Byggetjenesterne skal bl.a. nøje føre en kontrolbog, hvor alle ændringer i mængden af de opbevarede sprængstoffer noteres med de nødvendige data.

Desuden var vi inde på vort ansvar med at påse, at en pågældende leder af et sprængningsarbejde har gennemgået en af Arbejdstilsynet godkendt minørud-dannelse eller iøvrigt er godkendt af Arbejdstilsynet til udførelse af det pågældende sprængningsarbejde.

BGV i Danmarksafdelingen ligger inde med et centralt register over godkendte minøre. Hvor der gives lokale godkendelser, bør kopi med data derfor tilsendes BGV.

Regelgrundlaget for anvendelse af eksplosivstoffer i Grønland fremgår iøvrigt af bilag til dette nummer af GB information.

TEKNISK UDSTYR

Byggetjenesterne er i tidens løb blevet forsynet med teknisk udstyr efter behov (nivellerinstrumenter, fotografiapparater, termiske måleinstrumenter m.v.).

Der er i de senere år ikke sket fornyelser eller supplement, hvorfor der kan opstå behov. Men på grund af GB's mindskede aktivitet ønskes en vis tilbageholdenhed med nyanskaffelser. Ønsker bedes rettet til GB/DKA, idet det kan være muligt, at fremskaffe det fornødne fra anden BGT forinden nyt indkøbes.

Men det hidtidige niveau skal ikke forringes.

TIDSREGISTRERING FOR OPGAVER VEDR. HAVNEVEDLIGEHOJDELSE OG KLOAKDRIFT

Havnevedligeholdelse og kloakdrift optræder i finansloven som selvstændige hovedkonti. Det er derfor vigtigt, at de timer, som præsteres på de to funktioner, bliver konteret rigtigt.

Byggetjenesterne skal således være opmærksom på, at de anvendte timer for teknikerne og driftspersonalet registreres på de konkrete artsnr.

For teknikerne skal der tidsregistreres på følgende numre:

Artsnr. 2404 havnedrift

Artsnr. 2406 kloakdrift.

PERSONALEUDSKIFTNINGER I BGT, BGP, BGS/N OG DKA
opgjort pr. 31.03.1991.

BY	FRATRÆDER NAVN	DATO	TILTRÆDER NAVN	DATO
NUUK/BGT	Drifts.ing. Bent Andersen	30.6.91	Praktikant Arqaluk Lund	15.2.91
	Distriktsing. Esben Bech	30.4.91	Bgl.ass. Søren Birk Jensen	15.4.91
	Byggelederass. Ole Weber Kazar	30.6.91		
	Byggelederass. Frans Dupont Andersen	31.7.91		
	Byggelederass. Bo Normann Follin	30.6.91		
MAN			Praktikant Aqqalooraq Willumsen	17.1.91
QAQ	Byggelederass. Kent Ib Møller	15.5.91		
SIS			Praktikant Augusta Nielsen	1.1.91
ILU	Bgl.ass. Søren Birk Jensen	14.4.91		
NUUK/ <u>BAL</u> BGP	Afdelingsingeniør Frederik Mogensen	1.5.91		
DKA: BGS/TGS	Arkitekt Kaj Morris Eriksen	28.2.91		
BGA/SST	Kontorfuldmægtig Jens Anton Larsen	28.2.91		
BGA/SER	Assistent Lauge L. Larsen	død 26.3.91		

Bilag til GB information nr. 14

Fortegnelse af februar 1991 over informationsmateriale om anvendelse af eksplosivstoffer i Grønland.

Titel:	Udsendelse og bemærkninger
Landstingsforordning nr. 9 af 19.dec.1986 om forebyggelse og bekæmpelse af ildebrand	Se paragraf 25
Bekendtgørelse om indførsel, transport, overdragelse, opbevaring, fremstilling og brug af eksplosivstoffer i Grønland	Udsendt af MfG som bekendtgørelse nr. 12 af 21. jan. 1986 - udsendt med bemærkninger - stadig gældende med hjemmel i nævnte Landstingsforordnings paragraf 27
Sikkerhedsanvisninger forholdsregler mod farer ved udførelse af sprængningsarbejde	Udsendt af GTO i 1973 - gjort alment gældende gennem nævnte bekendtgørelse
Tillæg nr. 1 til Sikkerhedsanvisninger - sprængningsarbejde i nærheden af heliports - sprængningsarbejde i nærheden af tankanlæg	Udsendt af GTO i maj 1975 - gjort alment gældende gennem nævnte bekendtgørelse
Tillæg nr. 2 til Sikkerhedsanvisninger - transport af faste sprængstoffer og tændmidler - transport af ammoniumnitrat	Udsendt af GTO i maj 1978 - gjort alment gældende gennem nævnte bekendtgørelse
Tekniske forskrifter for oplag af eksplosivstoffer	Udsendt af GTO i sep. 1985 - se GTO-cirkulære nr. 12.040 af jan. 1988 - gjort alment gældende gennem nævnte bekendtgørelse
Driftsmæssige forskrifter for oplag af eksplosivstoffer	Udsendt af GTO i sep. 1985 - se GTO-cirkulære nr. 12.040 af jan. 1988 - gjort alment gældende gennem nævnte bekendtgørelse
Sprængningsarbejder - anvisning i projektering	Udsendt af GTO i sep. 1985 - til distriktsingeniører, byggetjenesten, kommuneingeniører, GTO's rådg.afd. Nuuk m.fl.